

A média hatása a gyermekekre és fiatalokra
IX. Nemzetközi Médiakonferencia
közös Zárónyilatkozata

A konferencia résztvevői megállapítják, hogy:

- 1) A digitális transzformáció során az információáramlás egyre gyorsul.
- 2) Ezzel a gyorsulással csak a gyermekek és a fiatalok tudnak lépést tartani. A felnőttek, sok esetben maguk a médiaszolgáltatók is egyre jobban lemaradnak.
- 3) A digitális eszközöket a gyermekek egyre fiatalabb (már óvodás) kortól és egyre intenzívebben használják. Ez a folyamat egyre fiatalabb és védtelenebb korosztályokat tesz a marketingkommunikáció célközönségévé.
- 4) A pedagógusoknak kulcsszerepe van abban, hogy áthidalják azt az egyre növekvő rést, amely az internethasználat mértékében és módjában a gyermekek és a felnőttek közt megjelent.
- 5) A fiatalok egyre nagyobb mértékben használnak olyan platformokat, mint például a Youtube. Az ebben rejlő kereskedelmi potenciál kihasználásának jogi szabályozása azonban még várat magára.
- 6) Az internet nem csak összeköt, de szét is választ. A közösségi médiában egyre nagyobb szerepet kap a zárt csoportokon belül folyó kommunikáció és a perszonalizált hírfogyasztás.
- 7) Az álhírek egyre nagyobb veszélyt jelentenek a gyermekek számára is. Az álhírek ellen
 - a több forrásból való tájékozódás,
 - az általános műveltség, és
 - az élő személyes kapcsolatoknyújtják a leghatékonyabb védelmet.
- 8) Ugyanakkor a magánélet minden eddiginél sérülékenyebbé vált. Az internet révén mára már rendkívül széles kör számára érhető el olyan megfigyelő, illetve adatgyűjtő technikák, amelyeket korábban csak az állam erre hivatott szerveinek volt módja használni.
- 9) Az elmúlt húsz évben a fiatalok médiafogyasztása eddig nem látott változásokon ment keresztül. A Gyermekmentő Szolgálat 20 éve folyó alap kutatásai e korszak egyedülálló kordokumentumai. E kutatások megmutatták, hogy a hagyományos és az új módszertani eszközök komplex alkalmazása a legalkalmasabb a terület minél mélyebb feltárására.

A fentiekre tekintettel a konferencia résztvevői:

- a) Fontosnak tartják, hogy az állam továbbra is feleljen meg a gyermekek és fiatalok védelmére vonatkozó szabályozási felelősségének a jogalkotásban és a jogérvényesítésben egyaránt. Elengedhetetlen az is, hogy ebben a jogszabályi keretek között a szolgáltatók is felelős módon vegyenek részt.
- b) Fontosnak tartják, hogy a szülők megfelelő tájékozottság birtokában tölthessék be felelős nevelői szerepüket, alkalmazzák a mediáció megfelelő formáit gyermekeik digitális eszközökkel való kapcsolatában.

- c) Felhívják az államot és a piaci szereplőket, hogy támogassák a szülőket és nevelőket abban, hogy lépést tudjanak tartani a gyermekekkel az internet világában.
- d) Az elmúlt húsz évben tett nyilatkozataikkal konzisztensen, változatlanul hangsúlyozzák az oktatás fontosságát. Különösen fontosnak tekintik, hogy a médiahasználattal kapcsolatos ismeretek a pedagógusképzés minden szintjén hangsúlyosan jelenjenek meg.
- e) Szükségesnek tartják, hogy a digitális felhasználói ismeretek oktatása olyan magas színvonalon épüljön be a hazai oktatás rendszerébe, hogy a felhasználói tudást biztonsággal lehessen az általános műveltség részének tekinteni.
- f) Elengedhetetlennek tartják, hogy a hazai oktatási rendszer a digitális eszközöket a nem informatikai tárgyak oktatásában is a lehető legszélesebb körben felhasználja annak érdekében, hogy a tanulás hatékonyabbá és a gyermekek számára könnyebbé váljon.
- g) Elismerik a pedagógusok munkájának rendkívüli fontosságát. Felhívják az államot és az iskolák fenntartóit, hogy minden lehetséges segítséget adjanak meg számukra ahhoz, hogy sikerrel kapcsolhassák össze az internetes társadalom különböző generációit.
- h) Szükségesnek tartják, hogy az állam kiemelt figyelemmel legyen az állami gondozásban nevelkedő gyermekek és fiatalok informatikai és internetbiztonsági oktatására, felkészítésére.
- i) Semmilyen körülmények között ne forduljon elő, hogy gyermeket pusztán fogyasztónak tekintenek, ezért felhívja a reklám- és marketingipar szereplőit, feleljenek meg a társadalom iránti felelősségüknek, és megfelelő szakmai önszabályozással gondoskodjanak a gyermekek és fiatalok védelméről a kereskedelmi kommunikációban.
- j) Hangsúlyozzák, hogy a médiaműveltség és médiaértés ma már messze túlmutat a technikai készségek és ismeretek alkalmazásának képességén, ezért szükségesnek tartják, hogy a médiumok és platformüzemeltetők is törekedjenek az általános műveltség színvonalát emelő tartalmak és szövegkörnyezet biztosítására.
- k) Fontosnak tartják, hogy az oktatás rendszerében kiemelt figyelmet fordítsanak az álhírek felismerését biztosító ismeretek átadására.
- l) Változatlanul hangsúlyozzák az internet és a digitalizáció gyermekekre és fiatalokra gyakorolt hatásait vizsgáló kutatások fontosságát. Meggondolandónak tartják egy olyan állandó műhely létrehozatalát, amely az internettel kapcsolatos kutatási eredményeket, tananyagokat, problémamegoldó technikákat szisztematikusan gyűjti, elemzi és elérhetővé teszi.